

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

STANOVISKA

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ

Stanovisko evropského inspektora ochrany údajů týkající se podnětu Belgického království, České republiky, Estonské republiky, Španělského království, Francouzské republiky, Italské republiky, Lucemburského velkovévodství, Nizozemského království, Rakouské republiky, Polské republiky, Portugalské republiky, Republiky Slovinsko, Slovenské republiky a Švédského království k přijetí rozhodnutí Rady o posílení Eurojstu a o změně rozhodnutí 2002/187/SVV

(2008/C 310/01)

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 286 této smlouvy,

s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na článek 8 této listiny,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů, a zejména na článek 41 tohoto nařízení,

o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti („Prümská smlouva“), a k podnětu ohledně rozhodnutí Rady o provádění uvedeného rozhodnutí Rady ⁽¹⁾. Podle EIOÚ by mělo být toto stanovisko uvedeno v preambuli rozhodnutí Rady stejným způsobem, jakým je jeho stanovisko zmíněno v řadě právních nástrojů přijatých na základě návrhu Komise.

3. Členský stát nebo skupina členských států předkládající podnět k legislativnímu opatření podle hlavy VI Smlouvy o EU nemá sice z právního hlediska povinnost požádat EIOÚ o vyjádření, platná pravidla však žádost o takovéto vyjádření nevylučují. EIOÚ vyjadřuje politování nad tím, že členské státy nepožádaly v tomto případě o jeho vyjádření, vzhledem k tomu, že značná část tohoto podnětu se týká – podmínek pro – zpracování osobních údajů.

PŘIJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVODNÍ POZNÁMKY

1. Dne 27. února 2008 byl v Úředním věstníku zveřejněn podnět 14 členských států k přijetí rozhodnutí Rady o posílení Eurojstu a o změně rozhodnutí 2002/187/SVV ⁽¹⁾.

2. Evropský inspektor ochrany údajů (EIOÚ) nebyl ve věci tohoto podnětu požádán o vyjádření. Vydává proto toto stanovisko z vlastní iniciativy, podobným způsobem, jakým vydal stanoviska k podnětu ohledně rozhodnutí Rady

4. Stejně tak vyjadřuje politování nad tím, že k tomuto podnětu nebylo vypracováno posouzení dopadů ⁽²⁾. To je nezbytný prvek, který posiluje transparentnost a obecněji i kvalitu legislativního procesu. Pro občany Evropské unie

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 4. dubna 2007 k podnětu patnácti členských států k přijetí rozhodnutí Rady o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti (Úř. věst. C 169, 21.7.2007, s. 2) a stanovisko ze dne 19. prosince 2007 k podnětu Spolkové republiky Německo za účelem přijetí rozhodnutí Rady o provádění rozhodnutí 2007/.../SVV o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti (Úř. věst. C 89, 10.4.2008, s. 1).

⁽²⁾ Podnět je objasněn v odůvodnění (dosud nezveřejněném v Úředním věstníku, ale přístupném prostřednictvím veřejného rejstříku Rady). Uvedené odůvodnění však neřeší otázku nedostatku transparentnosti (atd.), která je zmíněna v tomto stanovisku.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 54, 27.2.2008, s. 4.

není snadné pochopit, proč je tento prvek běžnou součástí legislativního procesu, vydává-li návrh Komise, ale není jeho součástí, pokud podnět vychází od členských států.

5. V tomto případě by doprovodné dokumenty mohly ospravedlňovat naléhavost změny rozhodnutí 2002/187/SVV. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že podnět byl vypracován za účelem přijetí právního nástroje ještě před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Tato smlouva povede ke změně právního postavení Eurojustu, mimo jiné v důsledku skutečnosti, že bude zrušena pilířová struktura podle Smlouvy o EU.

6. Na závěr úvodních poznámek EIOÚ připomíná, že 14 členských států předložilo druhý a úzce související podnět k přijetí rozhodnutí Rady o Evropské soudní síti⁽⁴⁾. EIOÚ k tomuto druhému podnětu stanovisko nevydává, neboť z hlediska ochrany osobních údajů není natolik významný. Informace šířené v rámci Evropské soudní sítě, jak je navrhováno v článku 8 tohoto podnětu, se obvykle nezaměřují na osobní údaje.

II. OBECNÉ BODY

Podnět v souvislostech

7. Podle bodů odůvodnění je cílem podnětu další posílení operativní účinnosti Eurojustu. Tento cíl zapadá do kontextu, ve kterém je na další rozvoj Eurojustu pohlíženo jako na logický krok vpřed, pokud jde o vývoj této organizace. Již v Haagském programu z listopadu roku 2004⁽⁵⁾ požádala Evropská rada Komisi, aby zvažila další rozvoj Eurojustu. V říjnu roku 2007 předložila Komise sdělení Radě a Evropskému parlamentu o úloze Eurojustu a Evropské soudní sítě v boji proti terorismu a organizovanému zločinu v Evropské unii⁽⁶⁾. Toto sdělení dochází k závěru, že rozhodnutí o Eurojustu je nutné pozměnit, aby Eurojust mohl rozvinout svůj potenciál pro spolupráci a stát se později jedním z hlavních aktérů v boji proti organizovanému zločinu a terorismu v Evropě.

8. EIOÚ rovněž připomíná, že ve srovnání se stávajícím základem stanoveným v čl. 31 odst. 2 Smlouvy o EU rozšíří článek 85 Smlouvy o fungování Unie (Lisabonské smlouvy) právní základ pro Eurojust. Článek 85 Smlouvy o fungování Unie zmiňuje mimo jiné zahájení trestních vyšetřování. Článek 86 Smlouvy o fungování Unie stanoví, že Rada může z Eurojustu vytvořit Úřad evropského veřejného žalobce.

9. Sdělení konstatuje, že Eurojust vykazuje pozitivní praktické výsledky. Počet případů, jimiž se Eurojust zabývá, významně roste. Sdělení však rovněž připomíná, že tento vývoj vyžaduje vyjasnění a posílení pravomocí národních členů Eurojustu a pravomocí kolegia. Dokládá nedostatky stávajícího rámce, který národním členům a kolegiu nezaručuje dostatečnou pravomoc.

10. EIOÚ chápe potřebu zlepšit právní rámec Eurojustu v zájmu zvýšení jeho účinnosti. Eurojust je rozvíjející se organizací. Jeho úloha v trestních vyšetřováních a stíháních roste a měla by také růst, má-li se Eurojust v této oblasti stát významným aktérem.

Informační postavení Eurojustu

11. Sdělení zdůrazňuje, že přístup k informacím je zásadní. Z tohoto pohledu je logické, že významný počet změn navrhovaných v dotyčném podnětu souvisí s informačním postavením⁽⁷⁾ Eurojustu. Toto stanovisko EIOÚ se zaměřuje zejména na tuto otázku, neboť zahrnuje shromažďování, uchovávání a výměnu osobních údajů. V této souvislosti je rovněž důležité, že druhá část sdělení se zaměřuje na vztahy mezi Eurojustem a dalšími aktéry zapojenými do justiční spolupráce v trestních věcech. Zlepšení těchto vztahů je v dotčeném podnětu rovněž prvořadým faktorem a bude významným prvkem tohoto stanoviska.

12. EIOÚ konstatuje, že podnět obsahuje ustanovení mající zvláštní význam v souvislosti se shromažďováním, uchováváním a výměnou osobních údajů:

- ustanovení čl. 9 odst. 4 umožňují národnímu členu Eurojustu plný přístup k řadě rejstříků,
- článek 9a vymezuje plné pravomoci národního členu, včetně jeho informačního postavení,
- podle čl. 12 odst. 5 je národní koordinační systém Eurojustu napojen na systém řízení případů Eurojustu,
- Nový článek 13a se zabývá informacemi, které Eurojust poskytuje vnitrostátním orgánům,
- taxativní seznamy týkající se zpracovávání údajů podle článku 15 budou nahrazeny otevřenými seznamy; v čl. 15 odst. 1 písm. l) byly doplněny nové druhy informací a byl doplněn pojem systému řízení případů,

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 54, 27.2.2008, s. 14.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1.

⁽⁶⁾ Sdělení ze dne 23. října 2007, KOM(2007) 644 v konečném znění. Dále jen „sdělení“.

⁽⁷⁾ Výrazem „informační postavení“ se rozumí možnosti Eurojustu a jeho členů v oblasti shromažďování informací.

- podle čl. 26 odst. 1a může kolegium Eurojustu otevírat analytické pracovní soubory Europolu a podílet se na jejich fungování; ustanovení čl. 26 odst. 2 dále usnadňují vztahy s Evropskou soudní sítí, agenturou Frontex a dalšími subjekty,
  - článek 27a se zabývá žádostmi o justiční spolupráci z třetích států.
13. Tato ustanovení rozšiřují možnosti shromažďování, uchování a výměny osobních údajů, a jsou proto spojena s dalšími riziky v souvislosti s ochranou osobních údajů. Rizikům se samozřejmě nelze vždy vyhnout, neboť platná pravidla musí Eurojustu umožňovat účinné provádění operativních činností. Při tvorbě nových ustanovení, jež rozšiřují možnosti zpracování údajů, by však evropský normotvůrce měl s přihlédnutím k zásadě proporcionality zajistit vhodnou rovnováhu mezi jednotlivými veřejnými zájmy, které s touto otázkou souvisejí.
14. To v každém případě vyžaduje, aby byla daná pravidla stanovena na základě analýzy nedostatků stávajících pravidel a očekávané účinnosti nových ustanovení. Mimo jiné i z tohoto důvodu a bez ohledu na skutečnost, že Komise poskytla řadu užitečných informací, je rovněž politováníhodné, že k podnětu nejsou přiloženy doprovodné dokumenty obsahující takovou analýzu. Nebyl například předložen důkaz o potřebě nahradit taxativní seznamy v článku 15 otevřenými seznamy.

Kontext vnitrostátního trestního práva

15. Odůvodněnost požadavku na předložení důkazů je ještě větší s ohledem na komplikovanou realitu, v níž musí Eurojust působit. V současné fázi evropské integrace spadají trestní vyšetřování a stíhání do oblasti působnosti vnitrostátního práva. Vnitrostátní právní předpisy v této oblasti jsou založeny na dlouholetých právních tradicích a vyznačují se velkou rozmanitostí. Úkolem Eurojustu je usnadnit nejvhodnější koordinaci úkonů při vyšetřování a stíhání na území více než jednoho členského státu za plného respektování základních práv a svobod⁽⁸⁾.
16. Kromě toho ponechává rozhodnutí 2002/187/SVV vládám členských států příliš mnoho volnosti rozhodování ve způsobu, jakým v praxi provádějí úkoly týkající se Eurojustu, například při určování postavení národních členů.
17. Tato skutečnost má různé důsledky. Za prvé se zdá, že existují pádné důvody pro omezení volnosti rozhodování členských států, aby se Eurojustu zajistila možnost účinně fungovat. Navržené znění čl. 2 odst. 2 zvyšuje minimální
- úroveň zdrojů, které by měly členské státy poskytovat národním členům. Také nový článek 9a má za cíl posílit postavení národních členů. Členské státy jim musí světit určité pravomoci.
18. Za druhé je třeba přihlídnout ke skutečnosti, že Eurojust provádí výměnu informací v rámci velmi rozmanitých právních systémů, s různými právními (a ústavními) požadavky, pokud jde o použití těchto informací a přístup k nim. Tyto požadavky by neměly být využívány k omezení pravomocí Eurojustu v oblasti shromažďování, uchování a výměny informací, ani k zachování jejich omezení, avšak v daném komplexním prostředí by měly být veškeré možné důsledky předem náležitě posouzeny a zváženy.

Lisabonská smlouva a naléhavost změn: jsou změny nutné právě teď?

19. Lisabonská smlouva přináší tři významné důsledky související s tímto podnětem:
- a) článek 85 Smlouvy o fungování Unie rozšiřuje funkce Eurojustu, zatímco článek 86 předpokládá dokonce podstatnější změnu funkce, a to přeměnu v Úřad evropského veřejného žalobce (viz také bod 8 tohoto stanoviska);
  - b) legislativní rámec pro Eurojust musí přijmout Evropský parlament a Rada, přičemž v rámci Rady se uplatní obvyklý legislativní postup s hlasováním kvalifikovanou většinou. Řízení pro nesplnění povinnosti podle článku 228 Smlouvy o ES (v Lisabonské smlouvě: podle článku 260 Smlouvy o fungování Unie) se použije na provádění v členských státech;
  - c) v důsledku zrušení pilířové struktury se Eurojust stane institucí Evropské unie, na kterou se budou vztahovat veškerá ustanovení týkající se obecné platnosti hlavy II Smlouvy o fungování Unie, jako například ustanovení o transparentnosti a ochraně údajů.
20. Vystává otázka, zda by před přijetím změny legislativního rámce pro Eurojust v podobě uvedené v dotyčném podnětu nebylo lepší počkat, až Lisabonská smlouva vstoupí v platnost.
21. Podle názoru EIOÚ existuje několik přesvědčivých argumentů ve prospěch přístupu vyčkávacího na vstup Lisabonské smlouvy v platnost. Jedná se o tyto argumenty:
- a) umožní plné zahrnutí úkolů uvedených v článku 85 Smlouvy o fungování Unie⁽⁹⁾;

⁽⁸⁾ Viz druhý bod odůvodnění rozhodnutí Rady 2002/187/SVV ze dne 28. února 2002 o zřízení Evropské jednotky pro soudní spolupráci (Eurojust) za účelem posílení boje proti závažné trestné činnosti.

⁽⁹⁾ Článek 86 Smlouvy o fungování Unie je v této souvislosti méně významný, neboť nemusí nutně dojít k tomu, že bude uplatňován okamžitě po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

- b) uznává úlohu Evropského parlamentu jako spoluvůrce právních předpisů a zainteresované strany zapojené do hodnocení činnosti Eurojustu ⁽¹⁰⁾;
- c) umožňuje Komisi a Soudnímu dvoru kontrolovat provádění v členských státech a brání tomu, aby nová ustanovení těžila z výjimek podle hlavy VII protokolu č. 36 k Lisabonské smlouvě, které stanoví, že omezené pravomoci Soudního dvora ve vztahu k aktům přijatým před vstupem Lisabonské reformní smlouvy v platnost zůstávají stejné, dokud nebudou dané akty pozměněny nebo neuplyne pět let ode dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost;
- d) umožňuje zvážit důsledky zrušení pilířové struktury, jež by v oblasti ochrany údajů mohly vést k tomu, že se na Eurojust použije nařízení č. 45/2001 ⁽¹¹⁾.

III. USTANOVENÍ O ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Obecný rámec

22. Článek 14 rozhodnutí 2002/187/SVV stanoví, že Eurojust může za účelem plnění svých úkolů v rámci svých pravomocí zpracovávat osobní údaje. Tento článek dále zahrnuje odkaz na Úmluvu Rady Evropy č. 108 ⁽¹²⁾, obsahuje některé obecné zásady zpracovávání údajů a stanoví, že Eurojust zřídí rejstřík údajů o vyšetřování a může zřizovat dočasné pracovní soubory obsahující také osobní údaje.
23. Podnět nenavrhuje nahradit odkaz na úmluvu č. 108 odkazem na rámcové rozhodnutí Rady o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech ⁽¹³⁾, ani se o tomto rámcovém rozhodnutí Rady žádným jiným způsobem nezmiňuje ⁽¹⁴⁾. V zájmu soudržnosti tak EIOÚ doporučuje doplnit takový odkaz do článku 14 rozhodnutí 2002/187/SVV. Tento

⁽¹⁰⁾ Viz poslední věta v čl. 85 odst. 1 Smlouvy o fungování Unie.

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1).

⁽¹²⁾ Úmluva Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních údajů, 28. ledna 1981.

⁽¹³⁾ Poslední veřejné znění návrhu rámcového rozhodnutí Rady ze dne 11. prosince 2007 a je k dispozici ve veřejném rejstříku Rady.

⁽¹⁴⁾ Takový odkaz bohužel neobsahuje ani návrh rozhodnutí Rady o zřízení Evropského policejního úřadu (Europol) (viz bod 31 tohoto stanoviska).

odkaz je o to důležitější, že si Eurojust vyměňuje osobní údaje s vnitrostátními orgány, které budou rámcovým rozhodnutím Rady o ochraně osobních údajů po jeho vstupu v platnost v členských státech vázány.

System řízení případů

24. Podnět navrhuje nahradit odkaz na „rejstřík“ odkazem na „systém řízení případů obsahující“. EIOÚ tuto změnu podporuje, neboť lépe odráží praktické postupy v rámci Eurojustu. Upřesňuje, že ustanovení týkající se zpracování osobních údajů i omezení tohoto zpracování se vztahují na „systém řízení případů“ jako takový, a nikoliv pouze na rejstřík.
25. Podnět navrhuje nahradit přesně vymezené seznamy osobních údajů, které mohou být zpracovávány podle čl. 15 odst. 1 a 2, podobnými seznamy, avšak otevřené povahy. V obou odstavcích se vypouští výraz „pouze“ a v čl. 15 odst. 1 se doplňují slova „jako jsou“. Nehledě na to, že podnět obsahuje drobnou neúspěšnost (proč se slova „jako jsou“ doplňují pouze v čl. 15 odst. 1?), se EIOÚ domnívá, že by tato změna v právu Unie neměla být přijata. Tato změna bez náležitého důvodu ⁽¹⁵⁾ mění povahu seznamu, s negativním důsledkem pro ochranu údajů a pro právní jistotu.
26. EIOÚ nerozumí tomu, proč je tato změna nutná, zejména s ohledem na skutečnost, že seznamy údajů jsou již nyní značně rozsáhlé. Pokud v nich chybí konkrétní kategorie údajů, pak by bylo lepší tuto kategorii zahrnout do samotného rozhodnutí. Stávající podnět je pro tento krok vhodnou příležitostí, jak ostatně dokazuje navržené doplnění kategorie pod písmenem l) v čl. 15 odst. 1.

Doplnění kategorie údajů

27. Toto doplnění se týká telefonních čísel, údajů o registraci vozidel, údajů týkajících se telefonního a e-mailového provozu, záznamů o DNA a fotografií, a to vše ve vztahu k osobám, které jsou trestně vyšetřovány nebo stíhány pro některé formy trestné činnosti. EIOÚ chápe potřebu zpracovávat tyto údaje, ale upozorňuje na některé konkrétní body, které je nutné objasnit:

- a) pojem „záznamy o DNA“ není jasný. Je zásadní, aby byl pojem záznamů o DNA jasně definován a aby bylo rozlišováno mezi profily DNA a údaji o DNA, které

⁽¹⁵⁾ EIOÚ si je vědom skutečnosti, že tato otázka je rovněž projednávána v příslušné pracovní skupině Rady, přičemž jedním z možných výsledků je zachování uzavřené povahy seznamu. EIOÚ by takový výsledek samozřejmě uvítal.

mohou poskytnout informace o genetických vlastnostech nebo zdravotním stavu dané osoby. EIOÚ se domnívá, že zpracovávání Eurojustem by mělo být omezeno na profily DNA ⁽¹⁶⁾;

- b) co se týče údajů týkajících se telefonního a e-mailového provozu, není zcela jasné, které údaje jsou zahrnuty a které nikoliv. Zejména pokud jde o e-mail, není zřejmý rozdíl mezi údaji o provozu a údaji o obsahu. Tento problém je uznán v souvislosti se směrnicí 2006/24/ES o uchovávání údajů ⁽¹⁷⁾ a v diskusi o provádění této směrnice. V čl. 5 odst. 2 této směrnice se stanoví: „Podle této směrnice nesmí být uchovávány údaje odhalující obsah sdělení.“ EIOÚ doporučuje doplnit podobné upřesnění do článku 15 rozhodnutí Rady;
- c) fotografie mohou odhalit citlivé informace o podezřelé osobě samotné, ale také o jiných osobách, například o svědčích nebo obětech uvedených v čl. 15 odst. 2. Podle názoru EIOÚ by mělo být zajištěno, že zpracování fotografií budou doprovázet procesní záruky podobné těm, které jsou stanoveny v čl. 15 odst. 4. Článek 15 by měl být v tomto ohledu změněn.

b) SitCen není nezávislou organizací, ale subjektem v rámci Rady bez právní subjektivity. Je třeba dále zvážit, jakým způsobem by měly být vhodné vztahy se SitCen navázány, včetně nezbytných záruk v oblasti ochrany údajů;

- c) pokud jde o Interpol, EIOÚ chápe, že výměna informací s Eurojustem bude nezbytná v konkrétních případech. Znění podnětu lze podpořit, ale ještě lepší by bylo, kdyby dohoda mezi těmito dvěma subjekty v rozsahu, v jakém se týká zpracování osobních údajů, podléhala schválení společného kontrolního orgánu;
- d) a konečně, EIOÚ je proti výměně osobních údajů mezi Eurojustem a Světovou celní organizací, neboť nespájá žádnou jasnou potřebu této výměny. Doporučuje vypustit ustanovení čl. 26 odst. 10 ze znění podnětu nebo alespoň ve znění stanovit, že dohoda se nebude týkat výměny osobních údajů.

IV. VZTAHY S VNĚJŠÍMI PARTNERY

28. Podle sedmého bodu odůvodnění dotyčného podnětu je rovněž nezbytné posílit schopnost Eurojustu pracovat s vnějšími partnery, jako jsou Europol, OLAF a Frontex, i s orgány třetích zemí.

29. Také článek 26 obsahuje některá nová ustanovení o vztazích a úzké spolupráci s jinými partnery, například s Evropskou soudní sítí, společným situačním střediskem (SitCen), Interpolem a Světovou celní organizací. Ze znění podnětu vyplývá, že tato spolupráce může ve všech případech zahrnovat výměnu osobních údajů. Toto vede k následujícím připomínkám:

- a) pokud jde o Evropskou soudní síť, tento podnět – stejně jako podnět k rozhodnutí Rady o Evropské soudní síti – obsahuje přesná pravidla spolupráce, což EIOÚ velmi vítá;

⁽¹⁶⁾ Viz dřívější stanoviska EIOÚ ve stejném smyslu, jako například stanovisko k podnětu 15 členských států k přijetí rozhodnutí Rady o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti (Prümská smlouva), body 47–48.

⁽¹⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES (Úř. věst. L 105, 13.4.2006, s. 54).

Spolupráce s Europolem

30. Pokud jde o spolupráci s Europolem, podnět obsahuje několik nových prvků, které se týkají především postavení Eurojustu ve vztahu k analytickým pracovním souborům Europolu ⁽¹⁸⁾. Ustanovení čl. 9a odst. 1 písm. c) v navrženém znění svěřuje národním členům Eurojustu pravomoc plnit úkoly v souvislosti s analytickými pracovními soubory v Europolu. Navržené znění čl. 26 odst. 1a je zvláště důležité, neboť stanoví, že členské státy zajistí, aby kolegium mohlo tyto analytické pracovní soubory skutečně otevírat a aby se mohlo podílet na jejich fungování. Tento návrh je zcela nové povahy, neboť ukončuje situaci, ve které Europol a Eurojust díky svým právním rámcům působily jako dva zcela oddělené subjekty. Europol a Eurojust sice spolupracují, například na základě vzájemné dohody, ale nemají vzájemně přímý přístup do svých systémů.

31. Návrh rozhodnutí Rady o zřízení Evropského policejního úřadu (Europol) neobsahuje žádné ustanovení podobné ustanovení čl. 26 odst. 1a, které by umožňovalo přístup Eurojustu k analytickým pracovním souborům Europolu a jeho účast na těchto souborech ⁽¹⁹⁾. Naproti tomu článek 14 uvedeného návrhu obsahuje přísná omezení týkající se

⁽¹⁸⁾ Analytické pracovní soubory jsou popsány v člancích 14 a 16 návrhu uvedeného v bodě 31 tohoto stanoviska. Výraz „analytické pracovní soubory“ je použit v článku 26 podnětu.

⁽¹⁹⁾ EIOÚ vydal stanovisko k návrhu dne 16. února 2007 (Úř. věst. C 255, 27.10.2007, s. 13). Poslední znění návrhu ze dne 10. dubna 2008 je k dispozici ve veřejném rejstříku Rady.

účasti na těchto pracovních souborech a jejich analýzy. Ustanovení čl. 14 odst. 2 stanoví, že pouze analytici jsou oprávněni vkládat do dotčeného souboru údaje a tyto údaje měnit a že všichni účastníci analytické skupiny mohou vyhledávat údaje obsažené v souboru.

32. Z toho vyplývají dvě protikladné právní povinnosti. Na jedné straně by měl Europol omezit účast na těchto pracovních souborech a jejich analýzu pouze na analytiky a účastníky analytické skupiny. Na druhé straně mají členské státy podle právních předpisů Unie povinnost umožnit otevírání těchto souborů a účast na nich i Eurojustu. Není zřejmé, která z těchto povinností by měla přednost. Z důvodu právní jistoty je nezbytné, aby Rada před konečným přijetím pozměnila jeden z daných dvou právních nástrojů. Oba nástroje by měly být vzájemně slučitelné.

33. Z tohoto pohledu je podstatná ještě jiná otázka, na kterou je třeba odpovědět. Je nutné, aby se kolegium Eurojustu aktivně podílelo na práci Europolu, nebo by postačovalo, aby Eurojust vždy požádal Europol o otevření analytického pracovního souboru nebo získával informace od Europolu na žádost, jak tomu je za stávající situace podle dohody mezi těmito dvěma subjekty?

34. Podle názoru EIOÚ je za současných okolností a při neexistenci jasného a veřejného odůvodnění třeba zvážit, zda by nestačilo pokračovat ve stávajících postupech, za předpokladu, že:

- a) tím nebude dotčeno informační postavení národních členů Eurojustu a kolegia;
- b) strukturální vazby mezi oběma subjekty jsou dostatečně silné pro zajištění spolupráce a pro to, aby nedocházelo zdvojování práce ⁽²⁰⁾.

Takové řešení by bylo rovněž prospěšné z hlediska ochrany údajů. Odpovědnosti Europolu a Eurojustu, pokud jde o zpracování osobních údajů (kdo je bude zpracovávat?, kdo bude provádět kontrolu?), zůstanou jasně odlišený, což je užitečné rovněž s ohledem na rozdílné systémy dohledu nad zpracováním údajů s různými společnými kontrolními orgány, přičemž společný kontrolní orgán Eurojustu je složen ze soudců ⁽²¹⁾.

Spolupráce s orgány třetích zemí

35. Jedním z důsledků je rovněž spolupráce s orgány třetích zemí. Již existující ujednání podle článku 27 rozhodnutí Rady 2002/187/SVV budou doplněna článkem

⁽²⁰⁾ V této souvislosti viz také diskusní dokument protiteroristického koordinátora z listopadu roku 2007 (dokument Rady 15448/07).

⁽²¹⁾ Článek 23 rozhodnutí Rady 2002/187/ES.

o styčných soudcích nebo státních zástupcích vyslaných do třetích států (článek 26a) a článkem o žádostech o justiční spolupráci z třetích států (článek 27a).

36. EIOÚ s těmito novými ustanoveními souhlasí, ale žádá, aby byla věnována zvláštní pozornost úrovni ochrany údajů ve třetích státech, která je upravena v čl. 27 odst. 4 rozhodnutí Rady 2002/187/SVV. EIOÚ doporučuje využít této změny rozhodnutí Rady, která rozšiřuje rozsah výměn se třetími státy, k tomu, aby byl v rozhodnutí Rady stanoven postup pro posouzení odpovídající úrovně ochrany. Toto posouzení by mělo provádět kolegium Eurojustu a schvaloval by ho společný kontrolní orgán.

V. DOHLED

37. Rozhodnutí Rady 2002/187/SVV zahrnuje rozsáhlá ustanovení pro zajištění toho, aby požadavky na ochranu údajů vztahující se na Eurojust byly dodržovány. Článek 17 upravuje otázku úředníka pro ochranu údajů v rámci Eurojustu, zatímco článkem 23 se zřizuje společný kontrolní orgán za účelem kolektivního dohledu nad činností Eurojustu.

38. Podnět nenavrhuje žádné podstatné změny těchto ustanovení, která – jak se zdá – fungují dobře. Navrhuje se pouze jedno drobné doplnění v čl. 23 odst. 10, jež stanoví, že sekretariát společného kontrolního orgánu se může opírat o odborné znalosti sekretariátu zřízeného rozhodnutím Rady 2000/641/SVV ⁽²²⁾.

39. EIOÚ toto doplnění vítá, neboť by mohlo podpořit jednotnost dohledu nad ochranou údajů v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (současný třetí pilíř). Využití zkušeností s jinými subjekty EU a s rozsáhlými informačními systémy nemůže vést k ničemu jinému než ke zlepšení kvality ochrany údajů.

Údaje o zaměstnancích

40. Z hlediska soudržnosti stojí za pozornost ještě další otázka, a to následující. Článek 38 návrhu rozhodnutí Rady o zřízení Evropského policejního úřadu (Europol) ⁽²³⁾ se zabývá zaměstnanci Europolu. Podle čl. 38 odst. 1 se na ředitele, zástupce ředitele a zaměstnance Europolu vztahuje Služební řád úředníků Evropských společenství (a podobná pravidla). Současně se v čl. 38 odst. 5a stanoví, že pro zpracování osobních údajů vztahujících se k zaměstnancům Europolu použije Europol ustanovení nařízení (ES) č. 45/2001. To rovněž zahrnuje, dohled EIOÚ nad uplatňováním tohoto nařízení.

⁽²²⁾ Rozhodnutí Rady ze dne 17. října 2000, kterým se zřizuje sekretariát pro společné kontrolní orgány pověřené ochranou údajů vytvořeného Úmluvou o zřízení Evropského policejního úřadu (Úmluvou o Europolu), Úmluvou o používání informačních technologií pro celní účely a Úmluvou k provedení Schengenské dohody o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Schengenskou úmluvou) (Úř. věst. L 271, 24.10.2000, s. 1).

⁽²³⁾ Poslední znění, viz poznámka pod čarou 19.

41. EIOÚ doporučuje, aby Rada zaujala stejný přístup i ve vztahu k Eurojustu a doplnila podobné ustanovení o zpracování osobních údajů vztahujících se k zaměstnancům Eurojustu. Dalším důvodem hovořícím ve prospěch tohoto přístupu je skutečnost, že není vůbec zřejmé, zda má společný kontrolní orgán pravomoc sledovat zpracování osobních údajů vztahujících se k zaměstnancům Eurojustu. V čl. 23 odst. 1 rozhodnutí Rady 2002/187/SVV se totiž hovoří výhradně o dohledu nad činností Eurojustu podle článků 14 až 22 tohoto rozhodnutí, což nemusí nutně zahrnovat údaje správního vedení Eurojustu, jako například údaje o zaměstnancích.
42. Tento přístup je o to užitečnější, že okamžikem vstupu Lisabonské smlouvy v platnost vedoucím ke zrušení pilířové struktury by se na Eurojust mohlo případně vztahovat nařízení (ES) č. 45/2001 a v každém případě se na něj budou vztahovat ustanovení čl. 16 odst. 2 Smlouvy o fungování Unie, podle něhož je evropský normotvůrce povinen stanovit pravidla pro zpracovávání osobních údajů všemi subjekty EU.

Konzultace společného kontrolního orgánu

43. V neposlední řadě podnět uznává poradní úlohu společného kontrolního orgánu. Některá rozhodnutí lze přijmout pouze po konzultaci společného kontrolního orgánu. Uznání této skutečnosti je třeba uvítat. U některých bodů by bylo dokonce možné tuto úlohu posílit tím, že by kolegium Eurojustu mělo povinnost společný kontrolní orgán nejen konzultovat, ale také se řídit jeho doporučením (viz výše body 29 a 36).

VI. ZÁVĚR

Ohledně postupu

44. EIOÚ vyjadřuje politování nad skutečností, že členské státy nepožádaly o jeho vyjádření, vzhledem ke skutečnosti, že podstatná část tohoto podnětu se týká – podmínek pro – zpracování osobních údajů.

Ohledně neexistence posouzení dopadů

45. K podnětu mělo být přiloženo nejen odůvodnění, ale také posouzení dopadů; oba tyto dokumenty představují podstatné prvky zvyšující transparentnost a obecně kvalitu legislativního procesu. Tyto dokumenty mohly ospravedlnit naléhavost změny rozhodnutí 2002/187/SVV.

Potřeba zlepšit právní rámec Eurojustu

46. EIOÚ chápe potřebu zlepšit právní rámec Eurojustu v zájmu zvýšení jeho účinnosti. Eurojust je rozvíjející se organizací. EIOÚ konstatuje, že:
- změny rozšiřují možnosti zpracování osobních údajů, a proto jsou spojeny s dalšími riziky v oblasti ochrany osobních údajů;
  - Eurojust provádí výměnu informací v rámci velmi rozmanitých právních systémů, s různými právními (a ústavními) požadavky, pokud jde o použití těchto informací a přístup k nim.

Mimo jiné z těchto důvodů je nutné na základě analýzy nedostatků stávajících pravidel a očekávané účinnosti nových ustanovení stanovit nová pravidla.

Lisabonská smlouva

47. Stanovisko uvádí čtyři argumenty hovořící ve prospěch vyčkání na vstup Lisabonské smlouvy v platnost:
- umožní plné zahrnutí úkolů uvedených v článku 85 Smlouvy o fungování Unie;
  - uznává úlohu Evropského parlamentu jako spolutvůrce právních předpisů a zainteresované strany zapojené do hodnocení činnosti Eurojustu;
  - umožňuje Komisi a Soudnímu dvoru kontrolovat provádění v členských státech a brání tomu, aby nová ustanovení těžila z výjimek podle hlavy VII protokolu č. 36 k Lisabonské smlouvě;
  - umožňuje zvážit důsledky zrušení pilířové struktury, jež by v oblasti ochrany údajů mohly vést k tomu, že se na Eurojust použije nařízení (ES) č. 45/2001.

Ohledně ustanovení o zpracování osobních údajů

48. Měl by být uveden odkaz na rámcové rozhodnutí Rady o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Seznamy osobních údajů, které mohou být zpracovávány podle čl. 15 odst. 1 a 2, by měly zůstat uzavřenými seznamy. Jsou nutná upřesnění, pokud jde o nové prvky údajů, které jsou doplněny v čl. 15 odst. 1 písm. l).

Ohledně vztahů s vnějšími partnery

49. EIOÚ je proti výměně osobních údajů mezi Eurojustem a Světovou celní organizací.

50. Pokud jde o vztah s Europolem, je třeba zvážit pokračování stávajících postupů, za předpokladu, že:
- tím nebude dotčeno informační postavení národních členů Eurojustu a kolegia;
  - strukturální vazby mezi oběma subjekty jsou dostatečně silné pro zajištění spolupráce a vyhnutí se zdvojení práce.
51. Pokud jde o spolupráci s orgány třetích zemí, doporučuje se využít této změny rozhodnutí Rady, která dále rozšiřuje rozsah výměn se třetími státy, k tomu, aby byl v rozhodnutí Rady stanoven postup pro posouzení odpovídající úrovně ochrany.

Ohledně dohledu

52. EIOÚ vítá doplnění v čl. 23 odst. 10, jež stanoví, že sekretariát společného kontrolního orgánu se může opírat

o odborné znalosti sekretariátu zřízeného rozhodnutím Rady 2000/641/SVV.

53. EIOÚ doporučuje zahrnout ustanovení podobné čl. 38 odst. 5a návrhu rozhodnutí Rady o zřízení Evropského policejního úřadu (Europol) s cílem stanovit, že pro zpracování osobních údajů vztahujících se k zaměstnancům Europolu se použijí ustanovení nařízení (ES) č. 45/2001.
54. EIOÚ vítá ustanovení o poradní úloze společného kontrolního orgánu, která by v některých bodech mohla být dokonce posílena.

V Bruselu dne 25. dubna 2008.

Peter HUSTINX
evropský inspektor ochrany údajů